

Działanie „Program rolnośrodowiskowy” – siła wyższa

- ✚ **Zgodnie z art. 47 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1974/2006** z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), **w przypadku wystąpienia jednej z kategorii siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności, nie będzie wymagany częściowy lub pełny zwrot pomocy otrzymanej przez beneficjenta:**
  - śmierć beneficjenta;
  - długotrwała niezdolność beneficjenta do wykonywania zawodu;
  - wywłaszczenie dużej części gospodarstwa, jeśli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu podjęcia zobowiązania;
  - katastrofa naturalna poważnie dotykająca grunty gospodarstwa;
  - wypadek powodujący zniszczenie budynków dla zwierząt gospodarskich;
  - choroba epizootyczna dotykająca część lub całość należącego do rolnika żywego inwentarza.

- ✚ **Inną niż wymienione w przepisach rozporządzenia nr 1974/2006 kategorią siły wyższej lub wyjątkową okolicznością, w przypadku wystąpienia której zwrot pomocy nie jest wymagany, zgodnie z § 45 rozporządzenia rolnośrodowiskowego, jest:**
  - wywłaszczenie części nieruchomości, jeżeli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu rozpoczęcia realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego, uniemożliwiający dalszą realizację tego zobowiązania;
  - zmiana zasięgu obszarów objętych programami mającymi na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu lub zmiana tych programów;
  - określenie obszaru, na którym dotychczas było realizowane zobowiązanie rolnośrodowiskowe, jako obszaru zagrożonego erozją wodną - w przypadku realizacji Pakietu 8 Ochrona gleb i wód;
  - utratę posiadania gruntów rolnych, na których powinno być realizowane zobowiązanie rolnośrodowiskowe, w wyniku scalenia gruntów dokonanego na podstawie przepisów o scalaniu i wymianie gruntów;
  - wystąpienie okoliczności, kiedy w trakcie realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego grunty rolne, na których jest realizowane to zobowiązanie, zostaną objęte obszarem Natura 2000, realizowany na tych gruntach rolnych wariant Pakietu 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 zamienia się od następnego roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego na odpowiedni wariant Pakietu 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000;

- śmierć posiadanego przez rolnika zwierzęcia, za którą rolnik nie ponosi odpowiedzialności - w przypadku realizacji Pakietu 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie;
  - usunięcie posiadanego przez rolnika zwierzęcia z programu ochrony zasobów genetycznych danej rasy z przyczyn niezależnych od rolnika - w przypadku realizacji pakietu Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie;
  - wystąpienie innej okoliczności, której nie można było przewidzieć w dniu rozpoczęcia realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego, mające wpływ na realizację zobowiązania rolnośrodowiskowego i będące wynikiem przyczyn niezależnych od rolnika;
  - uszkodzenie lub zniszczenie drzew przez dzikie zwierzęta mimo zastosowania repelentów, ogrodzenia lub osłonek, mające wpływ na realizację zobowiązania rolnośrodowiskowego.
- ✚ W myśl art. 47 ust. 2 ww. rozporządzenia **przypadki siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności są zgłaszane** przez beneficjenta lub upoważnioną przez niego osobę **na piśmie** (pisemne oświadczenie o zaistniałych okolicznościach, opatrzone czytelnym podpisem i datą złożenia), **właściwemu organowi, wraz z odpowiednimi dowodami** wystarczającymi dla właściwych organów, **w ciągu 10 dni roboczych od dnia, w którym beneficjent lub upoważniona przez niego osoba są w stanie dokonać tej czynności.**
- ✚ **Wymagane dokumenty potwierdzające wystąpienie siły wyższej należy przedłożyć Kierownikowi Biura Powiatowego ARiMR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę Wnioskodawcy.**
- ✚ **Dowodami potwierdzającymi działanie siły wyższej lub wystąpienia wyjątkowych okoliczności mogą być np.:**
- odpis skrócony aktu zgonu rolnika;
  - zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, wydane na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników;
  - protokół oszacowania szkód w uprawach rolnych, spowodowanych przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, sporządzony przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, o której mowa w przepisach w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
  - dokument potwierdzający wystąpienie szkody w uprawach rolnych, z którego wynika powierzchnia upraw, na których wystąpiła szkoda spowodowana przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, sporządzony przez

- zakład ubezpieczeń, z którym rolnik zawarł umowę ubezpieczenia upraw co najmniej od jednego z tych ryzyk;
- pisemne oświadczenia potwierdzające wystąpienie szkody w uprawach rolnych, spowodowanej przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich sporządzone przez dwóch świadków, którzy nie są domownikami rolnika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników - w przypadku gdy komisja powoływana przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, o której mowa w przepisach w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, nie została powołana oraz uprawy nie zostały objęte umową ubezpieczenia;
  - zaświadczenie o wystąpieniu pożaru - w przypadku szkód w uprawach lub płodach rolnych spowodowanych pożarem - wydane przez właściwego ze względu na miejsce wystąpienia zdarzenia komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, w przypadku gdy w zdarzeniu tym uczestniczyły jednostki ochrony przeciwpożarowej;
  - protokół oględzin lub ostatecznego szacowania szkody w uprawach i płodach rolnych wyrządzonych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny, sporządzony przez upoważnionego przedstawiciela dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego lub inne podmioty uprawnione do szacowania szkód łowieckich na podstawie przepisów prawa łowieckiego;
  - pisemne oświadczenie rolnika o położeniu gospodarstwa rolnego na obszarze, na którym został wprowadzony stan klęski żywiołowej na podstawie przepisów o stanie klęski żywiołowej;
  - decyzja właściwego wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa, wydana na podstawie przepisów o ochronie roślin, nakazująca zniszczenie roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów w przypadku wystąpienia lub podejrzenia wystąpienia organizmów kwarantannowych;
  - decyzja właściwego organu nadzoru budowlanego, wydana na podstawie przepisów prawa budowlanego, określająca zakres i termin wykonania niezbędnych robót w celu uporządkowania terenu katastrofy i zabezpieczenia budynku służącego gospodarce rolnej do czasu wykonania robót doprowadzających budynek do stanu właściwego;
  - decyzja właściwego powiatowego lekarza weterynarii, wydana na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, nakazująca zabicie lub ubój zwierząt chorych lub zakażonych, podejrzanych o zakażenie lub o chorobę albo zwierząt z gatunków wrażliwych na daną chorobę zakaźną zwierząt;

- odpis postanowienia sądu o zastosowaniu albo przedłużeniu tymczasowego aresztowania;
- wezwanie sądu do odbycia kary pozbawienia wolności albo aresztu;
- pisemne oświadczenie rolnika o padnięciu zwierzęcia oraz o zgłoszeniu tego faktu zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;
- pisemne oświadczenie o wystąpieniu powodzi/zalania/huraganu sporządzone przez rolnika i potwierdzone przez dwóch świadków niebędących domownikami rolnika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- protokół oględzin i oszacowania szkód wyrządzonych przez:
  - żubry – w uprawach rolnych,
  - wilki i rysie – w pogłowie zwierząt gospodarskich,
  - niedźwiedzie – w pogłowie zwierząt gospodarskich oraz w uprawach rolnych,
  - bobry – w gospodarstwie rolnym, sporządzony przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego przez dyrektora tego parku, zgodnie z przepisami art. 126 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2016, poz. 2134 z późn. zm.)

Jeżeli rolnik dostarczy w terminie 10 dni roboczych od dnia, w którym rolnik lub upoważniona przez niego osoba były w stanie dokonać takiego powiadomienia wraz z dowodem/dowodami potwierdzającym wystąpienie siły wyższej lub wyjątkowych okoliczności **i zostaną one uznane przez Kierownika BP** za stanowiące podstawę do uznania wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, **rolnik nie zachowuje prawa do uzyskania płatności rolnośrodowiskowych, jednak zachowuje prawo do kontynuacji zobowiązania i nie zostaje wszczęte wobec rolnika postępowanie o ustaleniu kwoty nienależnie/nadmiernie pobranej w związku z niedochowaniem zobowiązania rolnośrodowiskowego.**